

Pradžia > ... > Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas > Santuokos Ir Registruotos Partnerystės Turtiniai Klausimai > Sutuoktinių Turto Teisinis Režimas > Luxembourg

Sutuoktinių turto teisinis režimas

 Liuksemburgas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Ar šioje valstybėje narėje yra nustatytas teisinis sutuoktinių turto teisinis režimas? Kas juo numatyta?

Liuksemburgo civiliniame kodekse (pranc. *Code Civil*) numatyta, kad nesant vedybų sutarties (pranc. *contrat de mariage*) sutuoktiniams taikomas įstatyme numatytas sutuoktinių turto teisinis režimas (pranc. *régime matrimonial*) (žr. [Civilinio kodekso](#) 1400 ir paskesnius straipsnius). Šiuo atveju taikomas po santuokos sudarymo įgyto turto bendrumo režimas (pranc. *communauté des biens réduite aux acquêts*), paprastai vadinamas įstatyminiu sutuoktinių turto bendrumo režimu (pranc. *communauté légale*). Šiose taisyklėse atskiriamas bendras turtas (pranc. *biens communs*) ir kiekvieno sutuoktinio atskiras turtas (pranc. *biens propres*).

Bet koks iki santuokos sutuoktiniams priklausantis turtas lieka atskira nuosavybė. Iš esmės santuokos metu įgytas turtas yra sutuoktiniams bendros nuosavybės teise priklausančio turto dalis (atlyginimai ir pajamos, išmokos ir pajamos iš atskiro turto, už užmokestį įgytas turtas).

Laikoma, kad turtas, kurio nuosavybės teisės sutuoktiniai negali įrodyti, yra bendras turtas.

Yra keletas šios prezumpcijos išimčių, įskaitant asmeninio pobūdžio turtą ir griežtai asmenines teises, kurie laikomi atskira nuosavybe. Pavyzdžiui, drabužiai, šeimos suvenyrai, autorių teisės arba pramoninės nuosavybės teisės ir reikalavimai atlyginti žalą laikomi atskira nuosavybe ([Civilinio kodekso](#) 1404 straipsnis). Paveldėjimo, dovanojimo ar testamentinės išskirtinės metu įgytas turtas taip pat laikomas atskiru turtu ([Civilinio kodekso](#) 1405 straipsnis).

2 Kaip sutuoktiniai gali susitarti dėl sutuoktinių turto teisinio režimo? Kokie formalūs reikalavimai taikomi šiuo atveju?

[Civilinio kodekso](#) 1387 straipsnyje dėl susitarimų dėl sutuoktinių turto sudarymo laisvės principo numatyta, kad „įstatymu sutuoktinių turtiniai santykiai reglamentuojami tik tuo atveju, jeigu sutuoktiniai nėra sudarę konkrečių sau tinkamų susitarimų, nebent jais pažeidžiama visuomenės dorovė arba toliau nurodytos nuostatos“.

Sutuoktiniai gali nukrypti nuo teisės aktais nustatyto sutuoktinių turto teisinio režimo sudarydami vedybų sutartį. Ši sutartis sudaroma laisvai arba pasirinkus vieną iš [Civiliniame kodekse](#) išdėstytų iš anksto nustatytų formų.

Sudarydami vedybų sutartį sutuoktiniai gali nustatyti visiško sutuoktinių turto bendrumo režimą (pranc. *communauté universelle*). Pagal šį režimą sutuoktiniai neturi atskiro turto, išskyrus turtą, kuris pagal savo pobūdį priklauso vienam iš sutuoktinių (asmeniniai drabužiai, šeimos suvenyrai ir t. t.). Todėl visas kitas turtas (kilnojamas turtas, nekilnojamas turtas, santuokos metu įgytas ir santuokos sudarymo dieną esantis turtas) valdomas bendros nuosavybės teise. Be to, visos sutuoktinių skolos tenka abiem sutuoktiniams ir abu sutuoktiniai yra solidariai už jas atsakingi.

[Civiliniame kodekse](#) numatytas antras sutuoktinių turto teisinis režimas: visiško sutuoktinių turto atskirumo

režimas (pranc. *séparation de biens*). Šis režimas grindžiamas principu, kad sutuoktiniai neturi bendros nuosavybės. Visas turtas priklauso vienam arba kitam sutuoktiniui. Taigi kiekvienas sutuoktinis išlaiko išimtinę teisę administruoti savo asmeninį turtą, juo naudotis ir laisvai disponuoti. Be to, kiekvienas sutuoktinis lieka vienintelis atsakingas už savo skolas (kilusias prieš santuoką arba jos metu). Išimtis taikoma bet kurio iš sutuoktinių skoloms dėl namų ūkio išlaikymo arba vaikų auklėjimo. Šios skolos visada saisto abu sutuoktinius.

Kalbant apie procedūrinius reikalavimus, susitarimai dėl sutuoktinių turto sudaromi notarinio aktu (pran. *acte devant notaire*).

Todėl vedybų sutartis arba ankstesnės sutarties pakeitimas visada turi būti sudaromas notarinio akto forma, dalyvaujant visoms jos šalims ir gavus jų sutikimą ([Civilinio kodekso](#) 1394 straipsnis). Notaras parengia vedybų sutartį, pasirūpina, kad ją pasirašytų sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai, ir yra atsakingas už jos perdavimą prokuratūrai, kad ši ją perrašytų į civilinės metrikacijos registrą. Šis formalumas yra būtinas, kad vedybų sutartis taptų privaloma tretiesiems asmenims (pvz., vieno iš sutuoktinių kreditoriams).

3 Ar yra laisvės susitarti dėl sutuoktinių turto teisinio režimo apribojimų?

Taip, turi būti laikomasi tam tikrų principų. Vedybų sutartimi negali būti pažeidžiama visuomenės dorovė ([Civilinio kodekso](#) 1387 straipsnis), nukrypstama nuo tėvų valdžios, teisinio administravimo ir globos taisyklių ([Civilinio kodekso](#) 1388 straipsnis) arba pakeičiama įstatyme nustatyta paveldėjimo tvarka ([Civilinio kodekso](#) 1389 straipsnis).

Turi būti visapusiškai laikomasi pirminės tvarkos ([Civilinio kodekso](#) 212–226 straipsniai), išskyrus atvejus, kai pagal ją numatytas susitarimų dėl sutuoktinių turto taikymas. Vedybų sutarties nuostatos negali prieštarauti atitinkamoms sutuoktinių teisėms ir pareigoms.

Be kitų įsipareigojimų, sutuoktiniai turi abipusę pareigą išlikti ištikimi ir vienas kitam teikti pagalbą ir paramą. Jie negali perleisti nei teisių, kuriomis užtikrinamas šeimos būstas, nei jame esančios įrangos. Taip pat preziumuojama solidarioji atsakomybė už namų ūkio skolas.

4 Koks yra santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacijos) ar santuokos panaikinimo teisinis poveikis sutuoktinių turtui?

a) Santuokos nutraukimas reiškia, kad santuoka nutraukiama, sutuoktinių turto teisinis režimas likviduojamas, o turtas padalijamas. Vedybų sutartis nebegalioja, o šalių turtiniams santykiams taikoma bendroji prievolių ir bendrosios nuosavybės teisė.

Santuokos nutraukimą nagrinėjantis teismas gali skirti išlaikymo išmoką bet kuriam sutuoktiniui. Išlaikymo išmoka nustatoma pagal sutuoktinio, kuriam ji yra mokėtina, poreikius ir neturi viršyti kito sutuoktinio pajėgumo jį mokėti.

Jeigu sutuoktinis santuokos laikotarpiu nutraukė profesinę veiklą arba ją sumažino (pvz., siekdamas prižiūrėti vaikus), tam tikromis sąlygomis jis turi teisę pareikšti ieškinį kitam sutuoktiniui, kad galėtų atgaline data gauti lėšų pagal bendrąją pensijų draudimo sistemą.

Jeigu santuokos nutraukimo dieną vienas ar daugiau santuokoje gimusių vaikų yra jaunesni nei dvylikos metų, sutuoktinis, kuris naudojasi tėvų valdžia (*autorité parente*) (vienas arba kartu su kitu iš tėvų) ir su kuriuo vaikai įprastai gyvena, gali prašyti teismo suteikti jiems teisę pasilikti sutuoktinių namuose. Tai, kad būstas galbūt priklauso kitam sutuoktiniui, neužkerta kelio suteikti šią teisę.

Iš esmės tėvams nutraukus santuoką nepakinta sąlygos, kuriomis naudojamosi tėvų valdžia, – ja ir toliau kartu naudojasi abu tėvai. Naudotis tėvų valdžia tik vienam iš tėvų teismas paveda tik tada, kai tai atitinka vaiko interesus.

b) Sutuoktiniai, kurie nori išsiskirti, bet dar nenori nutraukti santuokos, gali pasirinkti gyvenimą skyrium. Skyrium gyvenantys sutuoktiniai nebeprivalo gyventi kartu, tačiau gyvenimas skyrium visada reiškia, kad turtas atskiriamas, o tai savo ruožtu reiškia sutuoktinių turto bendrumo režimo pabaigą. Kitos su santuoka susijusios pareigos ir prievolės išlieka.

Nors gyvenimas skyriam baigiasi sutuoktiniams susitaikius, jiems ir toliau taikomas turto atskyrimas, išskyrus atvejus, kai susitariama dėl naujo sutuoktinių turto teisinio režimo.

c) Santuokos pripažinimas negaliojančia (pranc. *annulation du mariage*) reiškia, kad santuoka panaikinama atgaline data. Sutuoktinių turto teisinis režimas laikomas niekada neegzistavusiu. Santuokos teisės ir pareigos išnyksta, o atitinkami asmenys laikomi kartu gyvenusiais kaip sugyventinių pora.

5 Koks yra vieno iš sutuoktinių mirties poveikis sutuoktinių turto teisiniam režimui?

Vieno iš sutuoktinių mirtis nutraukia sutuoktinių turto bendrumo režimą. Būtinai dvigubas teisių likvidavimas: turi pasibaigti įstatymu arba sutartimi nustatytas sutuoktinių turto teisinis režimas, o tada turi būti realizuojamos pergyvenusio sutuoktinio paveldėjimo teisės.

Jeigu nenumatyta kitaip ir jeigu palikėjas palieka vaikų ar jų palikuonių, pergyvenęs sutuoktinis turi teisę paveldėti arba mažiausią sumą, kurią santuokinis vaikas turi teisę gauti, kuri turi sudaryti ne mažiau kaip ketvirtadalį palikimo, arba teisę naudotis sutuoktinių kartu gyvenamu būstu ir jo įranga, jeigu tas būstas visas priklausė palikėjui arba bendrai priklausė palikėjui ir pergyvenusiam sutuoktiniui ([Civilinio kodekso 767-1 straipsnis](#)).

Jeigu palikėjas nepalieka nei vaikų, nei tų vaikų palikuonių, pergyvenęs sutuoktinis turi teisę į visišką viso palikimo nuosavybę, išskyrus atvejus, kai testamente numatyta kitaip ([Civilinio kodekso 767-2 straipsnis](#)).

6 Kuri institucija turi kompetenciją priimti sprendimą byloje, susijusioje su sutuoktinių turto teisiniu režimu?

Taikomos 2018 m. birželio 27 d. įstatymo, kuriuo įsteigiamas šeimos bylų teismas ir reformuojamas santuokos nutraukimas ir tėvų valdžia (pranc. *loi du 27 juin 2018 instituant le juge aux affaires familiales, portant réforme du divorce et de l'autorité parentale*), nuostatos, įsigaliojusios 2018 m. lapkričio 1 d.: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2018/06/27/a589/jo>

Šeimos bylų teismas nagrinėja prašymus, susijusius su sutuoktinių turto teisiniu režimu.

Įmanomas taikus, neteisminis padalijimas. Tačiau notaro dalyvavimas būtinas tik tada, kai nekilnojamajam turtui taikoma žemės registracija (pranc. *publicité foncière*).

Teisme sprendžiami tik ginčytini atvejai.

7 Koks yra sutuoktinių turto teisinio režimo poveikis vieno iš sutuoktinių ir trečiosios šalies teisiniams santykiams.

[Civilinio kodekso 220](#) straipsnyje, kuris taikomas neatsižvelgiant į sutuoktinių turto teisinį režimą, įtvirtinta sutuoktinių solidariosios atsakomybės prieš trečiuosius asmenis už namų ūkio skolas prezumpcija, o kiekvienas iš sutuoktinių turi teisę vienas sudaryti namų ūkio priežiūros ar vaikų ugdymo sutartis; bet kokia tokiu būdu vienam asmeniui susidariusi skola yra solidariai saistanti kitą.

Tačiau solidarioji atsakomybė netaikoma išlaidoms, kurios, atsižvelgiant į namų ūkio gyvenimo būdą, sandorio naudingumą ar kitus požymius arba sandorį sudariusios trečiosios šalies sąžiningumą ar nesąžiningumą, yra akivaizdžiai per didelės.

Ji taip pat netaikoma įsipareigojimams, kylantiems iš pirkimo dalimis, išskyrus atvejus, kai sutartis buvo sudaryta abiejų sutuoktinių sutikimu.

Kitas sutuoktinių turto teisinio režimo poveikis vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisiniams santykiams yra susijęs su sutuoktinių turto teisinio režimo pakeitimu, kuris trečiųjų asmenų atžvilgiu įsigalioja praėjus trimis mėnesiams nuo jo įregistravimo civiliniame registre. Tačiau, nesant šio įrašo, pakeitimas vis dėlto yra privalomas tretiesiems asmenims, jeigu su jais sudarytuose dokumentuose sutuoktiniai pareiškia, kad pakeitė savo

sutuoktinių turto teisinį režimą.

Trečiųjų asmenų atžvilgiu sprendimas dėl santuokos nutraukimo įsigalioja tik nuo jo įregistravimo arba perrašymo į civilinės metrikacijos registrą dienos. Jeigu vienas iš sutuoktinių yra verslininkas, bet kokia vedybų sutartis ir bet koks dokumentas, kuriuo iš dalies keičiamas ar pakeičiamas sutuoktinių turto teisinis režimas, per vieną mėnesį turi būti perduotas Komercinės veiklos registru.

8 Trumpas sutuoktinių turto padalijimo, įskaitant pasidalijimą, paskirstymą ir likvidavimą, tvarkos šioje valstybėje narėje aprašas.

Nutraukus vedybų sutartį, ji nebegalioja.

Bendrosios nuosavybės teise priklausančio turto realizavimas grindžiamas įvairiais skaičiavimais, pagal kuriuos nustatoma padalytino bendro turto dalis ir kiekvieno sutuoktinio turtas ir įsipareigojimai.

Abu sutuoktiniai atgauna teisę valdyti savo atskirą turtą. Tada parengiamas pareiškimas dėl kompensacijos (pranc. *compte des récompenses*), kuriame nurodoma kiekvienam sutuoktiniui mokėtina kompensacija iš bendro turto ir kompensacija, kurią sutuoktiniai turi įmokėti į bendrą turtą.

Vėliau turtas iš esmės dalijamas vienodomis sąlygomis, nebent susitariama kitaip.

Sutuoktinių turto teisinis režimas gali būti likviduotas taikiu susitarimu. Nekilnojamasis turtas, kuriam taikoma žemės registracija, padalijamas notarinio aktu.

Jeigu sutuoktiniai nesutaria dėl sutuoktinių turto teisinio režimo likvidavimo ir turto padalijimo, notaras, anksčiau tam tikslui paskirtas šeimos bylų teismo, parengia ataskaitą apie sutuoktinių patiriamus sunkumus ir atitinkamus pareiškimus. Teismas, posėdžiaujantis kaip kolegija, sprendžia likusius sutuoktinių ginčus ir perduoda juos notarui, kad būtų parengta galutinė padalijimo tvarka (pranc. *l'état liquidatif*).

9 Kokia procedūra ir dokumentai ar informacija paprastai reikalingi nekilnojamojo turto registracijai?

Bet koks padalijimas, darantis poveikį dokumentui, kuriam taikoma žemės registracija, atliekamas notarinio aktu.

Bet kuriuo atveju bet kokie *inter vivos* sandoriai (pranc. *actes entre vifs*), tiek neatlygintini, tiek atlygintini, kuriais perleidžiamos daiktinės teisės į nekilnojamąjį turtą (pranc. *droits réels immobiliers*), išskyrus pirmumo teises (pranc. *privilèges*) arba hipotekas (pranc. *hypothèques*), turi būti perrašomi į tos jurisdikcijos, kurioje yra nekilnojamasis turtas, hipotekos registrą (pranc. *bureau de la conservation des hypothèques*).

Taikomos iš dalies pakeisto 1905 m. rugsėjo 25 d. Įstatymo dėl daiktinių teisių į nekilnojamąjį turtą perrašymo (pranc. *loi modifiée du 25 septembre 1905 sur la transcription des droits réels immobiliers*) nuostatos:

<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/1905/09/25/n1/jo>

■ Paskutinis naujinimas: 03/09/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.